

Onderzoek naar het al dan niet voorkomen van kwetsbare soorten op het terrein van de familie Van Eijk, Laagdaalseweg 18, te Gorinchem.

juli 2013

drs. P. Dieleman

Inhoud.

Inleiding en werkwijze	p. 1
Resultaten, gazon, sloten, struiken	p. 2
Conclusie, discussie	p. 4
Literatuur en bijlagen	p. 5

Inleiding.

Al begin juni benaderde de heer Van Eijk mij met de vraag een onderzoek in te stellen naar het al of niet voorkomen van kwetsbare of zeldzame soorten planten en dieren in het gebied rond zijn woning aan de Laagdaalseweg nr. 18 te Gorinchem.

Voor het realiseren van een tweede woning op dat terrein is een postzegelbestemmingsplan nodig en daarvoor dient onder meer een scan van het natuurlijke leven gemaakt te worden. Doordat ik net op het punt stond een buitenlandse reis te maken kon ik de toezegging tot onderzoek wel doen, maar was de daadwerkelijke uitvoering pas in de tweede helft van juli mogelijk.

Op de bladzijden 2 en 3 heb ik de resultaten verwerkt. Die leiden tot de conclusie zoals verwoord op pag. 4.

Werkwijze.

Het gebiedje rondom het bestaande woonhuis bestaat voornamelijk uit strak kaalgeschoren gazon. Aan de westkant (bijlage 2) staan struiken, langs een paar bouwsels vind ik tuinplanten. De werkwijze hier is eenvoudig: rustig lopend over het gazon en speurend langs de randen krijg ik als botanicus een goede indruk van de samenstelling van de vegetatie.

De sloten om het perceel heen vergen een andere aanpak. Naast het op het oog vaststellen van de watervegetatie is het nodig de waterplanten met een hark naar je toe te halen en ze van nabij te bekijken.

Voor dieren geldt hetzelfde als hierboven: eerste met het oog waarnemen, zonodig vervolgens met een schepnet naar je toe halen.

De resultaten worden per onderdeel (A t/m D) weergegeven, de conclusie is een alomvattende. De resultaten van het onderzoek van de verschillende onderdelen van het terrein maken deelconclusies niet nodig.

Resultaten.

Per onderdeel, A t/m D, zie bijlage 2.

Sloot A.

De sloot langs de weg behoort niet tot het perceel Laagdalemseweg 18, de polder heeft hierover het beheer.

Sloot B.

De bodemis verstevigd met een stenen bedding, daardoor is er geen sprake van een veen- of kleibodem. Het water is helder, je kunt de steentjes goed zien liggen.

Deel B1.

Op het water haasten schrijvertjes (Gyrinus) zich voort in eindeloze rondgangen. Ze leven aan de oppervlakte van schone wateren, zoeken daar hun voedsel.

De vegetatie bestaat voornamelijk uit waterpest (Elodea), sterrenkroos (Callitriche), puntkroos (Lemna), blaasjeskruid (Utricularia) en fonteinkruid (Potamogeton)

Ze wijzen alle op enigszins voedselrijk water.

Tussen die planten zijn schijfhorenslakjes (Planorbis) te vinden.

Deel B2.

Naast blaasjeskruid, fonteinkruid en puntkroos tref ik hier ook draadalg (= flap, Cladophora) aan. Ook waterpest is er, en sterrenkroos. Aan de oever een pol liesgras (Glyceria).

Boven het water zweven een blauwe libelle (Aeschna) en een waterjuffer (Ischnura). Wellicht hebben de larven daarvan in de sloot geleefd.

Deel B3.

Als deel B2. Een visje schiet weg.

Deel B4.

Als de voorgaande delen, echter kan hier een kranswier (Chara) worden toegevoegd. Ook hier weer redelijk voedselrijk, maar ook enigszins kalkhoudend water.

Sloot C.

De bodem is voorzien van een stenen bedding, zoals sloot B.

C1.

De vegetatie is die zoals we beschreven hebben in B2. Er vliegt een groene libelle. Een meerkoetenpaartje (Fulica) voert de 4 jongen (rode kopjes nog), er zwemmen ook 2 bijna volwassen jongen rond (van een ander paartje?)

Aan de oever tref ik liesgras, zuring (Rumex), waterweegbree (Alisma) aan. Ook een grote egelskop ((Sparganium) heeft een plekje veroverd.

C2.

In het kleine zijarmpje vind ik gewoon kroos, ook weer blaasjeskruid en wat draadalg. Een poelslak (Limnaea) wringt zich door de plantenmassa heen.

Aan de westkant van dit slootje staat liesgras, reigersbek (Erodium), en een brandnetel (Urtica)

C3.

Hoewel ook hier een 'stenen' bodem is gelegd, is de sloot minder helder dan die aan de andere kant van het terrein.

Er is vooral veel draadalg, flap, er staat liesgras aan de kant, benevens gele lis (Iris) Ook lisdodde (Typha) en grote egelskop.

Op de oever zie ik bergbasterdwederink (Epilobium) en een gras, geknikte vossenstaart (Alopecurus)

Gazon.

Het goed onderhouden gazon levert naast het gras (een raaigras, Lolium), witte klaver (Trifolium), vijfvingerkruid (Potentilla), kruipende boterbloem (Ranunculus), hondsdrif (Glechoma) en smalle weegbree (Plantago) op.

Struikenrij aan de westzijde D.

Er is een mooi mix van struiken aangeplant. Zo tref ik vlier (Sambucus), tamarisk (Tamarix), lijsterbes (Sorbus), roos (Rosa), boerenjasmijn (Philadelphus), Catalpa, sering (Syringa) en een kers (Prunus) aan.

In de ondergroei vind ik een groepje eikvarens (Polypodium) en een enkele geranium (Pelargonium)

In alle delen van het terrein heb ik dus geen planten of dieren gevonden die genoemd worden in de Rode Lijst van vaatplanten of die de status van kwetsbare soort hebben.

Amfibieën heb ik zeker niet op het perceel gevonden. Ook in de sloten heb ik ze niet gezien.

Conclusie.

Zoals al bij de resultaten al vermeld, heb ik geen soorten gevonden die in het kader van de Flora- en Faunawet speciale bescherming nodig hebben.

Wat gebiedsbescherming van de natuurbeschermingswet betreft, het perceel ligt niet in een gebied dat een beschermde status gekregen heeft.

Dit betekent dat ik geen redenen zie om de opstelling van het postzegelbestemmingsplan te vertragen of te verhinderen.

Discussie.

Uit ervaring weet ik dat de natuur de mens geregeld voor verrassingen plaatst als het gaat om wel of niet ergens een zeldzame soort aan te treffen.

In dit geval echter, meen ik dat we op zulke verrassingen nauwelijks hoeven te rekenen. Het terrein is zeer overzichtelijk, de sloten zijn recentelijk van een nieuwe, stenen bodem voorzien, en het onderhoud is duidelijk gericht op het zo klein mogelijk houden van de aantallen soorten. Dat sluit eventuele verrassingen bijna zeker uit.

Gorinchem, 2 augustus 2013

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'P. Dieleman', written over a horizontal line.

Peter Dieleman

Literatuur.

1. Heukels' Flora van Nederland, 23e druk, Wolters-Noordhoff
2. ANWB Vogelgids van Europa, door Lars Svensson c.s.
3. Veldgids Water- en Oeverplanten, door Roelf Pot, uitgave KNNV
4. Veldgids Plantengemeenschappen van Nederland, door Joop Schaminée c.s., uitgave KNNV
5. ANWB Natuurgids, door Ursula Stichmann-Marny, uitgave ANWB-Tirion
6. Nieuwe Insektengids, door Michael Chinery, uitgave Thieme
7. Natuurbeschermingswet 1998, op internet
8. Flora- en Faunawet, op internet
9. Bedreigde en kwetsbare vaatplanten in Nederland, Gorteria juni 2000

Bijlagen.

1. Schrijven beleidsmedewerker Ruimtelijke Ontwikkeling, afd. Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling.
2. Schetsontwerp Nieuwbouw Laagdaalseweg 18, Gorinchem, van LOS stadsomland B.V.